

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA**

Seduta ta' l-14 ta' Ottubru, 2004

Citazzjoni Numru. 537/2003

Brian Theuma

Vs

**Chris Cachia f'ismu propju u ukoll ghan-nom u in
rapprezentanza tas-socjeta' Distinct Conversions
Limited**

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni pprezentata mill-attur fit-2 ta' Gunju, 2003, li in forza taghha, wara li ppremetta illi l-attur dahal ghal diversi kuntratti ta' appalt, bhala *sub-contractor* mas-socjeta' konvenuta, sabiex jigu ezegwiti numru ta' xogholijiet strutturali f'diversi fondi madwar Malta;

Kopja Informali ta' Sentenza

Ippremetta illi l-attur ezegwixxa hafna mix-xoghol ordnat fil-fondi in kwistjoni fiz-zmien stipulat;

Ippremetta illi s-socjeta' konvenuta baqghet ma hallsetx lill-attur parti mill-prezz ghax-xoghol li gie ezegwit. Anzi is-socjeta' konvenuta kwazi ppretendiet li l-attur jkompli l-appalti kollha minghajr ebda hlas;

Ippremetta illi s-socjeta' konvenuta harget *cheques a favur* ta' l-attur in konsiderazzjoni tax-xoghol *su riferit* izda *c-cheques* ma gewx onorati;

Ippremetta illi minhabba l-inadempjenza tas-socjeta' konvenuta li tottempera ruhha ma l-obbligi kontrattwali taghha, u senjatament ghall-hlas tal-prezz pattwit, l-attur ma setghax ikompli jezegwixxi x-xogholijiet, aktar ghaliex l-attur sar jaf li l-konvenuti ma jhallsux u li gew istitwiti diversi kawzi kontra taghhom ghall-kanonizzazzjoni ta' diversi debiti minghand diversi kredituri kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Ippremetta illi ghaladarba il-konvenuti ma onorawx il-ftehim ma' l-attur billi ma hallsuhx l-kuntratti ta' appalt suriferiti huma nulli u bla effett ghal kull fini u effett fil-ligi;

Ippremetta illi s-socjeta' konvenuta hija fi stat prekarju finanzjarju hafna u ilha f'dan l-istat ghal dawn l-ahhar snin, minkejja li baqghet topera b'mod normali u kwindi il-konvenut Chris Cachia huwa solidalment responsabbli mal-kumpanija ghall-hlas tal-ammonti dovuti ghax-xoghol diga' ezegwit mill-attur kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Talab lill-konvenuti jghidu ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex;

1. Tiddikjara li l-attur ezegwixxa xogholijiet strutturali f'diversi fondi fuq ordni tas-socjeta' konvenuta skond diversi kuntratti ta' appalt, u li ghal tali xoghol l-attur baqa' ma thallasx;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Tiddikjara li l-konvenut Chris Cachia huwa solidalment responsabbli mas-socjeta' konvenuta għall-hlas ta' dawn l-appalti u dan *stante* li l-konvenut Cachia, *qua* direttur tas-socjeta' konvenuta, baqa' jopera il-kumpanija minkejja li tinsab f'sitwazzjoni finanzjarja hazina.

3. Tillikwida l-prezz għax-xogholijiet ezegwiti mill-attur *okkorrendo* bl-opera ta' *perit nominand*.

4. Tikkundanna lill-konvenuti solidalment bejniethom jhallsu lill-attur dik is-somma kif likwidata.

5. Tiddikjara l-kuntratti kollha ta' appalt bejn l-attur u s-socjeta' konvenuta bhala xolti u dan *stante* l-inadempjenza tas-socjeta' konvenuta li tonora l-obbligi tagħha skond l-istess kuntratti.

Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet legali sal-jum tal-pagament effettiv kontra l-konvenuti minn issa ngunti in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata tal-attur;

Rat illi l-konvenut *pro et nomine* għalkemm kien gie notifikat skond il-ligi bl-att tac-citazzjoni (liema notifika saret *a tenur* tal-artikolu 187(3) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta), naqas li jressaq nota tal-eccezzjonijiet u, għalhekk, waqa' kontumaci;

Rat l-affidavit li pprezenta l-attur;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezebiti;

Semghet lid-difensur tal-attur;

Rat li l-kawza thalliet għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

L-attur jahdem bhala kuntrattur tal-bini, u diversi drabi kien gie mqabbad mis-socjeta' konvenuta bhala *sub-contractor* biex jagħmel xogħol ta' kostruzzjoni u konverzjoni ta' djar

fuq kuntratti li kienet tiehu s-socjeta' konvenuta. Is-socjeta' konvenuta kienet hadet diversi kuntratti, anke minghand il-Gvern, ghar-restawtrazzjoni ta' diversi binja u siti, u fuq hafna minn dawn il-progetti, is-socjeta' konvenuta kienet tinkariga lill-attur bhala *sub-contractor*, izda aktar ma beda jghaddi z-zmien aktar ma kienx isir lill-attur il-hlas relattiv, tant li l-kont totali dovut lill-attur tela' ghal Lm55,136.22. Is-socjeta' konvenuta kienet, wara li kienu jsirulha diversi interpellazzjonijiet ghal hlas mill-attur, thallas xi haga akkont, izda l-hlas li xi kultant kien isir b'cekk, mhux dejjem kien ikun effettiv peress li hafna mic-cekkijiet ma kienux jigu onorati mill-Bank tas-socjeta' konvenuta. L-attur wera li, minghand is-socjeta' konvenuta, hu kien ircieva hlas ammontanti ghal Lm31,500, u *oltre* dan, minghand is-socjeta' konvenuta, l-attur kien ha bhala hlas *van* u diversi ghodda li gew stmati li kellhom valur ta' Lm11,212.50. B'hekk, mis-somma reklamata ta' Lm55,136.22, l-attur ircieva "*hlas*" f'ammont ta' Lm42,612.50, u allura baqa' bilanc dovut lilu ta' Lm12,423.72. L-attur ezebixxa diversi *invoices* u *statements* biex jsostni l-pretenzjoni tieghu, u darba li l-attur ma giex kontradett ghal dak li jirrigwarda l-progetti li hadem fuqhom u l-entita' tax-xoghol li hu wettaq, din il-Qorti trid taccetta bhala veritier d-dettalji tax-xoghol li hu wettaq fuq inkarigu tas-socjeta' konvenuta. Il-Qorti ezaminat ukoll il-prezzijiet indikati mill-attur u tqieshom ragonevoli u gustifikati; *inoltre*, f'ebda stadju ma jidher li dawn gew kontestati mis-socjeta' konvenuta. Ghalkemm il-prova tal-pagament tinkombi generalment fuq id-debitur, l-attur f'din il-kawza indika l-pagamenti li sarulu biex wasal ghal bilanc li qed jirreklama f'dawn il-proceduri.

L-attur, f'dawn il-proceduri, qed jitlob ukoll dikjarazzjoni tax-xoljiment tal-kuntratti kollha tal-appalt u dan *stante* l-inadempjenza tas-socjeta' konvenuta. Din il-Qorti issibha difficli li tilqa' din it-talba, mehud konsiderazzjoni tal-fatt li l-attur qed jistrieu fuq il-kuntratti tal-appalt biex jirreklama l-hlas dovut lilu. Huwa veru li skond l-artikolu 1068 tal-Kodici Civili, "*il-kundizzjoni rizzoluttiva tinghad dejjem bhala li giet maghmula fil-kuntratti bilaterali, fil-kaz li wahda mill-partijiet tonqos ghall-obbligazzjoni taghha*", izda t-talbiet principali tal-attur huma bazati fuq il-premessa li hu wettaq

diversi xogholijiet strutturali “*skond diversi kuntratti ta' appalt*”, u *kwindi* l-attur ma jistax, fl-istess nifs, jitlob hlas tal-appalti li hu wettaq u wkoll ix-xoljimenti tal-istess appalti. Talba ghat-thassir ta' kuntratt b'kundanna ghal hlas tad-danni tista' tkun koncepibbli, izda talba ghal ezekuzzjoni u xoljiment tal-kuntratt fl-istess nifs, ma hijjex guridikament ammissibbli.

L-attur hu inkwetat li s-socjeta' konvenuta tista' tqiesu passibbli ghall-hlas ta' penali peress li ma lesthix ix-xoghol dejjem sat-terminu prefiss; l-attur jghid li dan m'ghamlux peress li s-socjeta' konvenuta waqfet thallsu ghax-xoghol li kien qed jaghmel, u lanqas kienet qed tirrifondilu l-ispejjez li hu kien qed jinkorri. Is-socjeta' konvenuta mhix, pero', f'dawn il-proceduri, tallega la li l-attur, fil-fatt, ittardja fl-esekuzzjoni tas-sub-appalt, u lanqas li hemm xi penali dovuti lilha. Din il-Qorti, *kwindi*, ma tqies li ghandha tezamina l-kwistjoni li sallum hi merament ipotetika. La darba s-socjeta' konvenuta mhux qed titlob hlas ta' xi penali, mhux lecit u ghal Qorti li tiddetermina l-gravam tal-attur, li, se *mai*, tali penali ma kienux ikunu dovuti ghax in-nuqqas ta' ezekuzzjoni fit-terminu prefiss huwa imputtabbli lis-socjeta' konvenuta. Il-meritu ta' din il-kawza hija biss it-talba tal-attur ghal-hlas ghax-xoghol li hu wettaq fuq inkarigu tas-socjeta' konvenuta; din il-pretenzjoni tirrizulta gustifikata, u l-Qorti trid tieqaf hawn, la darba l-kuntratti ta' appalti mhux qed jigu invokati mis-socjeta' konvenuta in sostenn ta' xi talba ghal penali.

L-attur jitlob ukoll li d-direttur Chris Cachia jigi dikjarat personalment responsabbli ghad-dejn tas-socjeta' konvenuta u dana peress li, bhala l-persuna li kienet effettivament tmexxi l-kumpanija, huwa agixxa bi hsara ghall-kredituri b'mod li ghandu jinstab responsabbli ta' “*wrongful trading*”. L-attur qed jallega li l-konvenut Chris Grech ghandu jinstab personalment responsabbli ghal dan id-dejn peress li tqarraq bil-kredituri meta kompli jinnegozja, u specifikatament, kompli jaghti appalti lill-attur, meta kien jaf jew kellu jkun jaf li s-socjeta' konvenuta ma kienetx fi stat li thallas l-obbligazzjonijiet taghha. Ghalkemm l-agir lamentat jista' jwassal ghal

dikjarazzjoni ta' responsabilita' personali ta' direttur, tali responsabilita' personali tista' tigi dikjarata biss waqt li kumpanija tkun fi process ta' stralc, u dana *a tenur* tal-artikolu 315 u 316 tal-Att tal-1995 Dwar il-Kumpaniji (Kap. 386). Fil-fatt l-artikolu 316 jiddisponi illi l-Qorti tista' taghmel dikjarazzjoni ta' responsabilita' personali, minghajr ebda limitazzjoni, *“meta kumpanija tkun giet xolta u tkun insolventi u jkun jidher li persuna li kienet direttur tal-kumpanija kienet taf, jew kellha tkun taf qabel ix-xoljiment tal-kumpanija, li ma kienx hemm prospett xieraq li l-kumpanija setghet tevita x-xoljiment minhabba l-insolvenza taghha”*. Hekk ukoll hija l-pozizzjoni fl-Ingilterra minn fejn ahna adattajna l-ligi l-gdida dwar il-kumpaniji. Fil-ktieb “Farrar’s Company Law” (Edit. 1998 pag. 739) jinghad li biex direttur jinsab responsabbli ta' *“wrongful trading”*;

“The conditions are that the company has gone into insolvent liquidation, and it appears that the company continued trading after a point in time before the commencement of the winding up when the director knew or ought to have concluded that there was no reasonable prospect that the company would avoid going into insolvent liquidation”;

F'din il-kawza, l-attur ma ressaq ebda talba ghall-istralc tal-kumpanija konvenuta. L-attur seta' talab l-istralc taht il-provediment tal-artikolu 218 tal-indikat Kap. 386, u l-Qorti kienet tkun f'pozizzjoni li taghti l-ordnijiet opportuni ghal istralc tal-kumpanija u l-hlas tad-debiti taghha, inkluz, jekk ikun hemm bzonn, ordni taht l-artikolu 315 (responsabbilita' ghal kummerc bi frodi) jew taht l-artikolu 316 (responsabbilita' ghal kummerc hazin). Fin-nuqqas ta' talba ghal istralc, il-Qorti, pero', ma tistax tipprocedi b'dan il-mod mitlub.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premissi, tiddisponi, mill-kawza billi tilqa' l-ewwel talba attrici kif dedotta, tastjeni milli tiehi konjizzjoni tat-tieni talba peress li hi intempestiva, u b'hekk tillibera lill-konvenut Chris Cachia personalment mill-osservanza tal-gudizzju, tilqa' *in parte* it-tielet u r-raba' talba attrici u tikkundanna biss lis-socjeta'

Kopja Informali ta' Sentenza

konvenuta *Distinct Conversions Limited* thallas lill-attur is-somma ta' Lm12,423.72 (tnax il-elf, erba' mija u tlieta u ghoxrin lira Maltin u tnejn u sebghin centezmu) bilanc ta' prezz ta' xogholijiet ezegwiti mill-attur fuq inkarigu tas-socjeta' konvenuta, u tichad il-hames talba attrici.

L-ispejjez tal-kawza jithallsu kollha mis-socjeta' konvenuta *Distinct Conversions Limited*.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----